

Na prvi pogled je nerazumljiva činjenica da Jaspers, koga smatramo jednim od najznačajnijih i najoriginalnijih filozofa 20. veka ne samo da nema svoje pristalice među savremenim filozofima, nego ga i retko pominju u stručnim radovima i raspravama. Ali ako shvatimo osnovne principe njegove filozofije i ponajpre njegove metafizike situacija će biti malo jasnija. On ne pristaje da nam nudi jednu filozofiju, nego on često govori o filozofiranju, što je sopstvena stvar svakog pojedinca. U tom smislu on nije ni tragao za zasnivanjem jedne filozofije, on neće ni da filozofski argumentiše. Prema svojoj nameri njegovu "učenje" je svojevrсни apel za čitaoca da se bavi filozofskim pitanjima. Ono što ispunjava velike obime njegovih dela su zapravo njegova individualna i subjektivna iskustva, što bi bilo teško analizirati ili shvatiti kao filozofske teze. Pošto Jaspers nema nameru da nudi saznanje teško je kritički se odnositi spram njega ili baš nastaviti njegov misaoni put.

Otuda sledi jedan najviši problem njegove filozofije, tj. problem terminologije. Tamo gde hoće da rasvetli baš sferu nesvakodnevnog, tj. sferu egzistencije Jaspers koristi svakodnevne, nedefinisane i zbog toga višeznačne reči. Možda je razlog za njegov hendikep prema njegovom intelektualnom drugu Martinu Hajdegeru bio baš njegov relativno nedisciplinovani i pripovedački stil izlaganja. Filozofske termine on koristi kao da su reči iz svakodnevnog, običnog govora (što je Hajdeger nazvao brbljanjem).

Pri izradi opisa metoda traganja ka onom metafizičkom Jaspers poseduje nekakvo predznanje o svojem neopredmečivom predmetu. Baš ovo predznanje osuđuje na neuspeh bilo kakvu metodologiju metafizike. Ono čega se drži njegova metafizička metodologija je jedna apologija ćutanja. Takav stav prema filozofiji onemogućuje da neki filozof nastavlja Jaspersov put. Njegova metodologija ne može da nudi osnovu na kojoj bi s generacije na generaciju filozofa izgradili filozofsko znanje, kao što je to bila na primer Huserlova osnovna namera, o čemu je saopštio u njegovom programskom spisu "Filozofija kao stroga nauka". U svojoj metafizici Jaspers se usmerava ponajpre prema čovekovom životu i prema ostvarivanju čovekove egzistencije.

U ovom etičkom momentu možemo zapaziti srodnost Jaspersovog mišljenja sa Kantovom filozofijom. Za oba metafizičara nedostaju teorijski stubovi, a Jaspers kao i Kant nalazi metafiziku u oblasti etike. Kako Kant osnovne stavove metafizike izvodi iz samog trebanja, tako Jaspers zasniva egzistencijalnu nužnost metafizičkog filozofiranja na filozofskoj veri.

Svrha metafizičkog traganja nije saznanje po sebi nego je ostvarivanje egzistencije. Naglašeno odnošenje na egzistenciju kao samoostvarivanje čoveka, čega obično nema eksplicitno kod drugih metafizičara, jeste svojstvo Jaspersovog mišljenja. Kod njega je transcendencija često određena kao osnov čovekovog bitka, a egzistencija kao čovekovo odnošenje prema njegovoj transcendenciji.

Jedan važan momenat Jaspersove metafizike je njena sklonost prema misticizmu. Misticizam se obično određuje kao vera u nadnaravno, u ono što prevazilazi iskustvo ili kao vera u mogućnosti da čovek može neposredno saznati ono nadnaravno. Vera u transcendenciju i iskustvo kao izvor saznanja i uveravanja u transcendenciju osnovni su principi Jaspersove filozofije. Pored toga u prirodi saznanja transcendencije je neproverljivost, nedostupnost drugima.

Ali Jaspersovo mišljenje nije samo puki misticizam. Kod Jaspersa um je neodvojiv od egzistencije.

Iracionalna saznanja ne dovode neposredno do etičkih odluka pojedinca. Svaku odluku treba podvrgnuti racionalnom rasvetljavanju.

...

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com